

אייקה בראון

"הפשטה ללא מדד" / ידיעות אחרונות / 1.6.59 / תע' יחיד / גלריה "צ'מרינסקי" / תל-אביב

הצייר אייקה בראון בן ה-24, המציג את תערוכת ציורי השמן והגואש שלו בגלריה "צ'מרינסקי" בתל-אביב, הינו נציג אופייני של תפיסה אסתטית חדשה, המופיעה בשנים האחרונות הן בציור המופשט והן בציור הריאליסטי.

מימי הקוביזם חלו תמורות יסודיות בתיוות האסתטיות של הציור. הקשרי צבעים, שבימי האימפרסיוניסטים נחשבו ל"נכונים" ול"יפים", הפכו להיות מקובלים ולעיתים תכופות "מתוקים". מצד שני - צירופי צבעים כמו ירוק-כחול, שנחשבו לבלתי אפשריים מבחינה אסתטית, הפכו למחבר צבעוני מקובל.

בעקבות ציירים כסולאז' והארטונג מהאבסטרקטיים, וברנאר בופה מהריאליסטיים, חדרה תפיסה אסתטית חדשה לעולם הציור. מבחינה צבעונית התבטאה תפיסה זו בשימוש

המרובה, לפעמים הכמעט בלעדי, בצבעי שחור-לבן-אפור בתוספת כתם אדום (אצל מספר ציירים, הקרובים לתפיסה זו, מופיע באותו הקשר גם ירוק זייתי).

על רקע זה, יוקל אולי להבין את הציורים המוצגים בתערוכה ב"צ'מרניסקי". אייקה בראון אינו רואה לעצמו צורך למרוד בציור הריאליסטי על מנת להגיע להפשטה. הציור האבסטרקטי מתקבל אצלו כמובן מאליו. אין לו גם עניין במשמעותו המהותית של הצבע: קנה המידה במקרה זה הינו, בראש ובראשונה, אסתטי-רגשי, ורק אחריו מופעל השיקול הטכני.

למרות אחידותם החיצונית, לא כל ציורי אייקה בראון נושאים אופי אחיד. ניתן אף לחלקם לציורים אשר קשורים לפחות מבחינה פורמלית, לריאליזם - ולציורים בלתי פיגורטיביים לחלוטין.

אלה מהסוג הראשון עדיין אינם חופשיים לגמרי מכפייתו של הנושא על הצייר מבחינה קומפוזיציונית. חלש למשל, במיוחד הציור "אמפיתיאטרון", בו עולה לצייר הספונטניות במחיר המבנה והניקיון האסתטי.

כוחו של אייקה בראון בעיקר בציורים המופשטים לגמרי בהם שורר גם ניקיון טכני, הן מבחינת המבנה והן מבחינה צבעונית. יפים במיוחד הגואשים "זהב ושחור", "עלטה" ו"סטלגמיטים". מבין ציורי השמן מתבלטים "צורות בשטח", "קומפוזיציה" ו"שחור על גבי לבן".